

12/16

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Český hydrometeorologický ústav

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále též „NKÚ“) na rok 2012 pod číslem 12/16. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Antonín Macháček.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Český hydrometeorologický ústav.

Kontrola byla prováděna v době od června do listopadu 2012. Kontrolovaným obdobím byly roky 2010 a 2011, v případě věcných souvislostí i období předchozí a následující.

Kontrolovaná osoba: Český hydrometeorologický ústav (dále také „ČHMÚ“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu nebyly podány.

Kolegium NKÚ na svém III. zasedání, konaném dne 18. února 2013,

schválilo usnesením č. 11/III/2013

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

ČHMÚ je právnickou osobou a účetní jednotkou ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb.¹, hospodaří s majetkem státu v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb.² a zákonem č. 218/2000 Sb.³. Zřizovatelem ČHMÚ je Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“).

Podle rozhodnutí ministra životního prostředí č. 03/93 (č. j. M/1024/93) ze dne 31. března 1993 je ČHMÚ příspěvkovou organizací zřízenou na dobu neurčitou. Toto rozhodnutí je součástí zřizovací listiny ČHMÚ vydané vládním nařízením č. 96/1953 Sb.⁴, o Hydrometeorologickém ústavu.

Základním účelem ČHMÚ je vykonávat funkci ústředního státního ústavu ČR pro obory čistota ovzduší, hydrologie, jakost vody, klimatologie a meteorologie a to ve formě objektivních odborných služeb poskytovaných přednostně pro státní správu. Předmětem činnosti ČHMÚ je dle vládního nařízení č. 96/1953 Sb. mimo jiné: „zřizovat a provozovat měřicí stanice a sítě pro sledování a monitorování stavu atmosféry a hydrosféry, výsledky měření odborně zpracovávat, sledovat stav povrchových a podzemních vod, vytvářet a spravovat databáze o stavu a kvalitě ovzduší, poskytovat operativní informace o stavu atmosféry a hydrosféry“. ČHMÚ dále vykonává např. „funkci regionálního telekomunikačního centra v systému Světové služby počasí, funkci centrálního pracoviště Radiační monitorovací sítě ČR, funkci pracoviště předpovědní povodňové služby, meteorologické zabezpečení civilního letectví, znaleckou činnost v oborech meteorologie, klimatologie, hydrologie a čistoty ovzduší a další funkce v národním a mezinárodním měřítku“.

1 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

2 Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

3 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

4 Vládní nařízení ze dne 27. 11. 1953 č. 96/1953 Sb., o Hydrometeorologickém ústavu, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Statutárním orgánem ČHMÚ je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr životního prostředí. ČHMÚ má sedm poboček, které mají postavení vnitřních organizačních útvarů. Průměrný počet zaměstnanců byl v roce 2009 celkem 821, v roce 2010 celkem 824 a v roce 2011 činil 782 zaměstnanců.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s peněžními prostředky a majetkem státu, s nimiž je ČHMÚ příslušný hospodařit, dále prověřit soulad vedení účetnictví se zákonem o účetnictví, rozsah a způsob nakládání s majetkem státu, prověřit dodržování povinností souvisejících s financováním akcí v rámci programů reprodukce majetku, nakládání s pohledávkami a fungování vnitřního kontrolního systému. Současně bylo kontrole podrobena hospodaření s peněžními prostředky vynakládanými na úhradu vybraných nákladů z činnosti a s peněžními prostředky vybraných výnosů organizace.

Hodnota kontrolovaného majetku za roky 2010 a 2011 činila celkem 1 742 355 679 Kč a objem kontrolovaných finančních prostředků za roky 2010 a 2011 činil 334 902 525 Kč.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Vybrané ekonomické ukazatele

Největší část z majetku státu, se kterým je ČHMÚ příslušný hospodařit, tvoří stálá aktiva a z nich pak podstatná část připadá na dlouhodobý hmotný majetek.

Tabulka č. 1 – Přehled vybraných položek rozvahy v netto hodnotách; zachycen je stav majetku státu, se kterým byl ČHMÚ příslušný hospodařit k 31. 12. 2010 a k 31. 12. 2011 (v tis. Kč)

Název položky	Stav netto			
	k 31. 12. 2010	k 31. 12. 2011	Změna stavu 2011/2010	
			v tis. Kč	Koef.
AKTIVA CELKEM	1 760 853,00	1 742 355,68	-18 497,32	0,99
Stálá aktiva	1 552 531,00	1 479 404,67	-73 126,33	0,95
<i>Dlouhodobý hmotný majetek celkem</i>	<i>1 487 454,00</i>	<i>1 419 482,67</i>	<i>-67 971,33</i>	<i>0,95</i>
<i>Pozemky</i>	<i>36 637,00</i>	<i>36 824,86</i>	<i>187,86</i>	<i>1,01</i>
<i>Stavby</i>	<i>937 865,00</i>	<i>946 934,86</i>	<i>9 069,86</i>	<i>1,01</i>
<i>Samostatné movité věci a soubory movitých věcí</i>	<i>444 964,00</i>	<i>372 141,24</i>	<i>-72 822,76</i>	<i>0,84</i>
<i>Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek</i>	<i>67 964,00</i>	<i>63 557,46</i>	<i>-4 406,54</i>	<i>0,94</i>
Oběžná aktiva	208 322,00	262 951,01	54 629,01	1,26

Zdroj: rozvahy ČHMÚ k 31. prosinci 2010 a k 31. prosinci 2011.

Pozn.: Hodnoty k 31. prosinci 2010 jsou v tabulce vykázané v souladu s ustanovením § 3 odst. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb.⁵ v tisících Kč. Hodnoty k 31. prosinci 2011 jsou v tabulce z důvodu srovnatelnosti údajů uvedeny v tisících Kč, v rozvaze ČHMÚ k 31. prosinci 2011 jsou hodnoty v souladu s ustanovením § 3 odst. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb. vykázané v Kč.

⁵ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

Tabulka č. 2 – Přehled vybraných nákladů a výnosů ČHMÚ; zachycen je stav k 31. 12. 2009, k 31. 12. 2010 a k 31. 12. 2011 (v tis. Kč)

Název položky (vyhl. č. 505/2002 Sb. ⁶ / /vyhl. č. 410/2009 Sb.)	Stav k			Změna stavu 2011/2010	
	31. 12. 2009	31. 12. 2010	31. 12. 2011	v tis. Kč	Koef.
Náklady celkem	803 256,86	783 454,00	714 847,78	-68 606,22	0,91
Spotřeba materiálu	73 567,20	75 219,00	71 344,44	-3 874,56	0,95
Spotřeba energie	23 913,47	28 202,00	28 097,56	-104,44	1,00
Opravy a udržování	43 705,23	34 964,00	37 018,48	2 054,48	1,06
Ostatní služby	204 054,00	188 993,00	161 736,31	-27 256,69	0,86
Mzdové náklady	249 661,92	249 116,00	224 205,64	-24 910,36	0,90
Zákonné sociální pojištění	77 028,79	78 540,00	70 842,88	-7 697,12	0,90
Ostatní sociální pojištění / Jiné sociální pojištění	631,83	883,00	902,84	19,84	1,02
Zákonné sociální náklady	4 637,06	4 828,00	2 069,40	-2 758,60	0,43
Jiné ostatní náklady / Ostatní náklady z činnosti	10 808,21	12 586,00	7 265,23	-5 320,77	0,58
Výnosy celkem	803 256,86	784 271,00	715 085,11	-69 185,89	0,91
Tržby z prodeje služeb / Výnosy z prodeje služeb, výnosy z pronájmu	176 859,58	182 249,00	205 941,41	23 692,41	1,13
Tržby z prodeje dl. hmotného a nehmotného majetku / Výnosy z prodeje dl. hmotného majetku kromě pozemků	212,90	172,00	624,87	452,87	3,63
Jiné ostatní výnosy / Ostatní výnosy z činnosti	12 015,30	6 444,00	7 918,67	1 474,67	1,23
Příspěvky a dotace na provoz / Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu / Výnosy ústředních rozpočtů z transferů	609 590,54	594 382,00	498 378,86	-96 003,14	0,84
Výsledek hospodaření po zdanění	0,00	817,00	237,33	-579,67	0,29

Zdroj: výkazy zisku a ztráty ČHMÚ sestavené za roky 2009, 2010 a 2011 k 31. prosinci daného roku.

Pozn.: Hodnoty k 31. prosinci 2009 jsou v tabulce vykázané v souladu s ustanovením § 4 odst. 3 vyhlášky č. 505/2002 Sb.⁶ v tisících Kč s přesností na dvě desetinná místa. Hodnoty k 31. prosinci 2010 jsou vykázané v souladu s ustanovením § 3 odst. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb. v tisících Kč. Hodnoty k 31. prosinci 2011 jsou z důvodu srovnatelnosti údajů uvedeny v tisících Kč, ve výkazu zisku a ztráty ČHMÚ k 31. prosinci 2011 jsou hodnoty v souladu s ustanovením § 3 odst. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb. vykázané v Kč.

Vysvětlivka: Obsahuje-li sloupec „Název položky“ lomítko, je na místě před lomítkem uvedeno znění platné do 31. prosince 2009 a na místě za lomítkem znění platné po 1. lednu 2010, resp. po 1. lednu 2011.

Celkové náklady i výnosy v letech 2009 až 2011 klesaly: náklady v roce 2010 o 2,5 % a v roce 2011 o 8,8 % oproti roku předchozímu, výnosy v roce 2010 o 2,4 % a v roce 2011 o 8,8 % oproti roku předchozímu.

V roce 2010 došlo např. ke snížení nákladů na opravy a udržování majetku o 20 % či ke snížení nákladů na ostatní služby o 7,4 %; v roce 2011 dosáhl ČHMÚ úspory 5,2 % v oblasti nákladů na spotřebu materiálu, 42,3 % v oblasti ostatních nákladů z činnosti a 10 % mzdových nákladů, když průměrný evidenční počet zaměstnanců v roce 2011 oproti roku 2010 klesl o 38 zaměstnanců, tj. o 4,8 %.

Pokles celkových výnosů v roce 2010 byl ovlivněn zejména nižším výnosem z nároků na prostředky státního rozpočtu o 2,5 % (příspěvky a dotace na provoz od zřizovatele) a o 46,4 % nižšími jinými ostatními výnosy, přestože např. tržby z prodeje služeb byly v roce 2010 oproti roku 2009 o 3,1 % vyšší. V roce 2011 došlo ke snížení výnosů z transferů (příspěvky a dotace na provoz od zřizovatele) o 96 mil. Kč, tj. o 16,2 %. Přes nárůst výnosů z prodeje služeb o 23,7 mil. Kč, tj. o 13 %, a zvýšení ostatních výnosů z činnosti o 1,5 mil. Kč, tj. o 22,9 %, byly celkové dosažené výnosy ČHMÚ v roce 2011

⁶ Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

ve srovnání s rokem 2010 o 69,2 mil. Kč, tj. o 8,8 % nižší a výsledek hospodaření v roce 2011 poklesl oproti roku 2010 na 237 327 Kč, což představuje snížení o 71 %.

ČHMÚ nepostupoval v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 vyhlášky č. 114/2002 Sb.⁷, když v roce 2010 zaúčtoval základní příděl Fondu kulturních a sociálních potřeb v částce o 221 763,14 Kč vyšší, než jsou 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na další náklady uvedené v ustanovení § 2 odst. 1 vyhlášky č. 114/2002 Sb.

2. Vybrané náklady

Předmětem kontroly byly mimo jiné peněžní prostředky vynaložené v kontrolovaném období na úhradu:

- nákladů na spotřebu energie – nákupy elektrické energie,
- nákladů na služby – konzultační, poradenské a právní služby, školení a jazykové kurzy, ostraha objektů a majetku,
- nákladů spojených s autoprovozem.

2.1 Náklady na úhradu spotřeby energie

Ke kontrole byly vybrány náklady na úhradu spotřeby elektrické energie⁸.

Tabulka č. 3 – Náklady na elektrickou energii v časové řadě

Číslo a název účtu	Náklady celkem (v tis. Kč)			Změna stavu (v %)	
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Změna stavu 2010/2009	Změna stavu 2011/2010
502 11 – Náklady – elektrická energie	18 284,39	21 988,76	22 351,56	20,26	1,65

Zdroj: účetní deníky 2009, 2010 a 2011.

Kontrole byly podrobeny náklady, které ČHMÚ v kontrolovaném období let 2010 a 2011 vynaložil na úhradu odebrané elektrické energie na pracovištích Praha-Komořany a Praha-Libuš. Spotřeba elektrické energie u odběrného místa ČHMÚ Praha-Komořany činila v roce 2010 celkem 1 995,20 MWh, v roce 2011 bylo odebráno 2 121,90 MWh, což bylo o 6,4 % více. U odběrného místa ČHMÚ Praha-Libuš činil odběr elektrické energie v roce 2010 celkem 458,05 MWh, v roce 2011 došlo k poklesu odběru elektrické energie na 414,88 MWh, tj. o 9,4 %. Ceny za odebranou jednu MWh jsou uvedeny v tabulce č. 4, výše nákladů na úhradu spotřeby elektrické energie je uvedena v tabulce č. 5.

Tabulka č. 4 – Cena elektrické energie v letech 2010 a 2011 za 1 MWh v Kč, odběrná místa ČHMÚ Praha-Komořany a ČHMÚ Praha-Libuš

Položka produktu	Cena za 1 MWh (bez DPH)			Změna stavu 2011/2010 (v %)	Cena za 1 MWh (bez DPH)		Změna stavu 2011/2010 (v %)
	Zima 2010	Zima 2011	Léto 2010		Léto 2011		
Činná spotřeba VT	Komořany	2 140,00	2 260,00	5,61	1 590,00	1 710,00	7,55
	Libuš	2 400,00	2 520,00	5,00	1 660,00	1 780,00	7,23
Činná spotřeba NT	Komořany	1 370,00	1 440,00	5,11	880,00	930,00	5,68
	Libuš	1 450,00	1 520,00	4,83	930,00	980,00	5,38

Zdroj: smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne 7. července 2004, ve znění dodatků; přijaté faktury za odběr elektrické energie.

Vysvětlivka: VT – vysoký tarif (po–ne 06–22 h), NT – nízký tarif (po–ne 22–06 h).

⁷ Vyhláška Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

⁸ Jedná se o celkové náklady na úhradu elektrické energie, tzn. jak náklady, které vznikly na pracovištích, ke kterým má ČHMÚ příslušnost hospodaření a kde jsou náklady hrazeny přímo dodavateli elektrické energie, tak i náklady z míst, kde ČHMÚ vykonává činnost na základě uzavřených smluv o nájmu a elektřinu hradí jinému subjektu než energetické společnosti.

Tabulka č. 5 – Náklady na úhradu spotřeby elektrické energie v letech 2010 a 2011, odběrná místa ČHMÚ Praha-Komořany a ČHMÚ Praha-Libuš

Číslo a název účtu	Náklady celkem (v Kč)			Změna stavu 2011/2010	
		Rok 2010	Rok 2011	v Kč	v %
502 11 – Náklady – elektrická energie	Komořany	6 115 733,58	7 265 821,17	1 150 087,59	18,81
	Libuš	1 549 883,52	1 587 463,54	37 580,02	2,42
	Celkem	7 665 617,10	8 853 284,71	1 187 667,61	15,49

Zdroj: přijaté faktury za odběr elektrické energie.

U ČHMÚ Praha-Komořany činil nárůst nákladů za spotřebovanou elektřinu v roce 2011 více než 18 % oproti roku 2010. U ČHMÚ Praha-Libuš došlo v roce 2011 k úspoře odběru elektrické energie, přesto se celkové náklady na spotřebovanou elektřinu meziročně zvýšily o 2,4 %, neboť tento výdaj v sobě zahrnuje nejen náklady za spotřebované MWh, ale i další náklady, např. úhradu distribuční služby, poplatky za použití sítí, za obnovitelné zdroje, a tyto náklady každoročně stoupají. Celkové náklady za odběr elektrické energie u ČHMÚ Praha-Komořany a Praha-Libuš zaznamenaly nárůst o více než 15 %.

2.2 Náklady na úhradu konzultačních, poradenských a právních služeb

Konzultační a poradenské služby byly poskytovány na základě uzavřené smlouvy, v některých případech jednorázově na základě konkrétní objednávky; právní služby byly poskytovány na základě uzavřených smluv.

Tabulka č. 6 – Náklady na konzultační, poradenské a právní služby v časové řadě

Číslo a název účtu	Náklady celkem (v Kč)		
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
518 191 – Náklady na konzultace, poradenské a právní služby	624 525,00	634 007,00	633 085,40
	Náklady přepočtené na 1 zaměstnance / 1 rok (v Kč)		
	760,69	769,43	809,57

Zdroj: účetní deníky za roky 2009, 2010 a 2011, výkaz o úplných nákladech práce za rok 2009 (821 zaměstnanců), 2010 (824 zaměstnanců) a 2011 (782 zaměstnanců).

Výše nákladů na konzultace, poradenské a právní služby se meziročně výrazně neliší, neboť ČHMÚ má s hlavními poskytovateli uzavřené smlouvy a za dané služby hradí paušální částky. Odměna za právní služby byla stanovena paušálně a pohybovala se od 666 Kč do 1 000 Kč bez DPH za hodinu, resp. při poskytování služeb nad rámec dohodnutého rozsahu služeb činila 2 200 Kč bez DPH za hodinu.

2.3 Náklady na úhradu školení a jazykových kurzů

Tabulka č. 7 – Náklady na školení a jazykové kurzy v časové řadě

Aktivita	Náklady celkem (v Kč)		
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Školení a jazykové kurzy	1 566 282,85	1 846 663,99	2 273 517,44
z toho: – školení (vč. školení řidičů)	1 241 058,85	1 550 202,49	1 964 507,08
– jazykové kurzy	325 224,00	296 461,50	309 010,36
	Náklady přepočtené na 1 zaměstnance / 1 rok (v Kč)		
Školení a jazykové kurzy	1 907,77	2 241,09	2 907,31
z toho: – školení (vč. školení řidičů)	1 511,64	1 881,31	2 512,16
– jazykové kurzy	396,13	359,78	395,15

Zdroj: účetní deníky za roky 2009, 2010 a 2011, výkaz o úplných nákladech práce za rok 2009 – 821 zaměstnanců, 2010 – 824 zaměstnanců a 2011 – 782 zaměstnanců.

Náklady na školení a jazykové kurzy v roce 2010 vzrostly o 280 381,14 Kč, tj. o 17,9 %, a v roce 2011 se zvýšily o 426 853,45 Kč, tj. o 23,1 %, oproti roku předcházejícímu. V roce 2010 se na tomto navýšení největší měrou podílely náklady na *Kurz letecké meteorologie* ve výši 784 917 Kč, což představovalo

50,6 % všech nákladů na školení. Výše nákladů v roce 2011 byla ovlivněna uskutečněním druhého cyklu uvedeného školení v částce 726 356,58 Kč, což představuje 37 % nákladů na školení.

Nejvyšší podíl nákladů na jazykové kurzy (70,4 % v roce 2010 a 87,6 % v roce 2011) tvořily náklady na kurz anglického jazyka pro zaměstnance s místem výkonu práce v Praze, z toho 64 % nákladů v roce 2010 a 60,5 % nákladů v roce 2011 připadlo na hlavního poskytovatele výuky s jednotkovou cenou 340 Kč za jednu vyučovací hodinu.

2.4 Náklady na úhradu ostrahy objektů a majetku

Ostraha objektů formou výkonu strážní služby je realizována jen v areálu ČHMÚ Praha-Komořany, a to na základě smlouvy uzavřené v roce 2011 po provedeném výběrovém řízení.

Tabulka č. 8 – Náklady na ostrahu objektů a majetku (výkon strážní služby) v časové řadě

Číslo a název účtu	Náklady celkem (v Kč)		
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
518193 – Náklady na ostrahu budov	651 115,10	763 455,20	853 103,00

Zdroj: účetní deníky za roky 2009, 2010 a 2011.

Náklady na střežení v roce 2010 vzrostly o 112 340,10 Kč, tj. o 17,2 %, a v roce 2011 se zvýšily o 89 647,80 Kč, tj. o 11,7 %, oproti roku předcházejícímu. Nárůst nákladů byl způsoben změnou sazby DPH, neplánovaným výkonem strážní činnosti u jednoho z pracovišť ČHMÚ a posílením ostrahy areálu sídla ČHMÚ.

Od roku 2009 činí jednotková cena za pochůzkovou činnost částku 90 Kč bez DPH/1hodina/1pracovník, od 1. srpna 2011 je navíc zajišťována i služba recepce, a to za cenu 95 Kč bez DPH/1hodina/1 pracovník.

2.5 Náklady na úhradu oprav a udržování automobilů

ČHMÚ využíval v letech 2010 a 2011 ke své činnosti celkem 93, resp. 88 automobilů. Snížení celkových nákladů v roce 2010 činilo 0,4 % oproti roku 2009; snížení celkových nákladů v roce 2011 o 6,7 % ve srovnání s rokem 2010 bylo způsobeno zejména snížením počtu vozidel (viz tabulka č. 9).

Tabulka č. 9 – Náklady na opravy a udržování automobilů v časové řadě

Aktivita	Náklady celkem (v Kč)		
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Opravy a udržování automobilů	2 504 807,89	2 495 182,90	2 328 198,63
	Náklady přepočtené na 1 zaměstnance / 1 rok (v Kč)		
	3 050,92	3 028,13	2 977,24

Zdroj: účetní deníky za roky 2009, 2010 a 2011.

Kontroly byly podrobeny náklady, které ČHMÚ v kontrolovaném období vynaložil na úhradu oprav a udržování 47 vozidel provozovaných pražskými pracovišti ČHMÚ.

Tabulka č. 10 – Stáří, počet ujetých km a náklady na opravy a udržování automobilů v Praze

Rok	Průměrné stáří automobilů k 31. 12. (v měsících)	Celkový počet ujetých km	Celkové náklady vynaložené na opravy, udržování a provoz ⁹ (v Kč)	Průměrná výše nákladů vynaložených na opravy, údržbu a provoz ⁹ 1 automobilu (v Kč)	Průměrná výše nákladů vynaložených na opravy, údržbu a provoz ⁹ na ujetý 1 km (v Kč)
		Průměrný počet ujetých km na 1 automobil			
2010	44,2	784 469	1 103 884,00	23 486,89	1,41
		16 691			
2011	54,2	781 851	1 091 099,00	23 214,87	1,40
		16 635			

Zdroj: účetní deníky a hlavní knihy za roky 2010 a 2011, karty majetku, knihy jízd.

Průměrná výše nákladů na jeden automobil v Praze činila v roce 2010 částku 23 486,89 Kč a v roce 2011 částku 23 214,87 Kč, což představuje snížení o 1,2 % oproti roku 2010. Průměrná výše nákladů na jeden ujetý km byla takřka shodná a činila 1,41 Kč, resp. 1,40 Kč.

3. Vybrané výnosy

3.1 Výnosy z prodeje služeb

ČHMÚ poskytuje služby, jako jsou informace, data a výkony, např. vědeckotechnické dokumentace a zkušebnictví, hydrometeorologické výkony a informace, klimatologické výkony, sledování čistoty ovzduší a další služby, za smluvní ceny. V souladu s nařízením vlády⁴ poskytuje ČHMÚ bezplatné služby úřadům, soudům a orgánům veřejné správy.

Tabulka č. 11 – Výnosy z prodeje služeb v časové řadě

Název	Výnosy z prodeje služeb celkem (v tis. Kč)			Změna stavu (v %)	
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Změna stavu 2010/2009	Změna stavu 2011/2010
Výnosy z prodeje služeb	176 859,58	182 248,64	205 941,41	3,05	13,00

Zdroj: účetní deníky za roky 2009, 2010 a 2011.

ČHMÚ v letech 2009 až 2011 zaznamenal v oblasti výnosů z prodeje služeb zvyšující se trend, a to v roce 2010 o 3,1 % a v roce 2011 o 13 % oproti roku předcházejícímu.

3.2 Ostatní výnosy z činnosti

Tabulka č. 12 – Ostatní výnosy z činnosti v časové řadě

Číslo a název účtu	Ostatní výnosy z činnosti celkem (v tis. Kč)			Změna stavu (v %)	
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Změna stavu 2010/2009	Změna stavu 2010/2011
649 – Ostatní výnosy z činnosti	12 015,03	6 443,59	7 918,67	-46,37	22,89

Zdroj: účetní deníky za roky 2009, 2010 a 2011.

Ostatní výnosy z činnosti byly v roce 2009 vyšší než 12 mil. Kč, přičemž tuto výši zásadně ovlivnilo zaúčtování částky 6 272,4 tis. Kč z titulu přijatých grantů, v roce 2010 byly poloviční a v roce 2011 stouply oproti předchozímu roku o 22,9 %. V rámci těchto výnosů např. výnosy z titulu přijatého pojistného plnění od pojišťoven a z titulu přijatých náhrad škody od zaměstnanců dosáhly v roce 2010 částky 1 261,52 tis. Kč a v roce 2011 částky 2 816,51 tis. Kč.

Dále ČHMÚ dosáhl v roce 2010 výnosů z ubytování ve výši 896 818 Kč a v roce 2011 ve výši 881 242 Kč. Ubytování ve školicím zařízení a na ubytovně poskytoval nejen svým zaměstnancům, ale i cizím osobám, přitom ale ubytovací služby provozoval bez živnostenského oprávnění, čímž se dopustil správního deliktu ve smyslu zákona č. 455/1991 Sb.¹⁰. Dále nepostupoval v souladu s ustanovením § 63 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., neboť vykonával jinou činnost (ubytovací služby), aniž by ji měl vymezenou ve zřizovací listině a aniž by ji sledoval odděleně od hlavní činnosti.

4. Účtování o nákladech a výnosech

ČHMÚ v kontrolovaném období ve zjištěných případech postupoval v rozporu:

a) s ustanovením § 3 odst. 1 zákona o účetnictví:

- ČHMÚ neúčtoval o nákladech (předplatné novin, náklady na právní služby a náklady na nájemné) v celkové výši 494 673 Kč do období, s nímž tyto náklady časově a věcně souvisely, a časově je nerozlišil, čímž podhodnotil výsledek hospodaření roku 2010 o částku 220 367 Kč a výsledek hospodaření roku 2011 o částku 284 306 Kč. Naopak nadhodnotil výsledek svého hospodaření za rok 2009, 2010 i 2011 v součtu o 372 691 Kč.

¹⁰ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

- Ve zjištěných případech škodních událostí v celkové výši 935 638 Kč neúčtoval o vzniku pohledávky v okamžiku uskutečnění účetního případu, ale účtoval až o výnosech přijatého pojistného plnění za škodu v okamžiku přijetí každé platby.
- ČHMÚ neúčtoval o výnosech (výnosy z ubytování a výnosy přijatého pojistného plnění za škodu) v celkové výši 805 410 Kč do období, s nímž tyto výnosy časově a věcně souvisely, časově je nerozlišil, čímž podhodnotil výsledek hospodaření roku 2010 o částku 805 410 Kč a o stejnou částku nadhodnotil výsledek svého hospodaření za rok 2011;

b) s ustanovením § 4 odst. 8 zákona o účetnictví:

- ČHMÚ při vedení účetnictví nedodržel směrnou účtovou osnovu, neboť např. náklady na jazykové kurzy celkem ve výši 605 471,86 Kč vykázal na účtu *Ostatní náklady z činnosti* místo na účtu *Ostatní služby*, náklady na spotřebu materiálu ve výši 142 365 Kč vykázal na účtu *Opravy a udržování* místo na účtu *Spotřeba materiálu* a dále výnosy z ubytovacích služeb celkem ve výši 1 511 217 Kč vykázal na účtu *Ostatní výnosy z činnosti* místo na účtu *Výnosy z prodeje služeb* a výnosy z pronájmu majetku ve výši 162 106 Kč vykázal na účtu *Ostatní náklady z činnosti* místo na účtu *Výnosy z pronájmu*.

5. Účtování a vykazování majetku

ČHMÚ vykazoval k 31. 12. 2010 dlouhodobý majetek v celkové netto hodnotě ve výši 1 552 530,63 tis. Kč a k 31. prosinci 2011 dlouhodobý majetek v celkové netto hodnotě 1 479 404,67 tis. Kč.

Kontrolou bylo zjištěno, že účetnictví ČHMÚ nebylo v účetních obdobích 2009, 2010 a 2011 správné a úplné ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 a odst. 3 zákona o účetnictví, neboť v příslušných účetních obdobích nezaúčtoval všechny účetní případy, které zaúčtovat měl. Účetnictví ČHMÚ nebylo v účetním období 2011 průkazné ve smyslu ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví, neboť ČHMÚ neprovedl inventarizaci v souladu se zákonem o účetnictví.

5.1 Evidence majetku a účtování o majetku

ČHMÚ nepostupoval v souladu s ustanovením § 4 odst. 8 zákona o účetnictví, neboť v zjištěných případech vykazoval majetek v hodnotě 13 822 914 Kč na nesprávných položkách rozvahy k 31. prosinci 2010 i k 31. prosinci 2011.

ČHMÚ v letech 2009 a 2010 nepostupoval v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 vyhlášky č. 505/2002 Sb., resp. § 55 odst. 3 vyhlášky č. 410/2009 Sb., neboť o výdajích na zateplení budovy ČHMÚ v Ústí nad Labem účtoval na účtu *Opravy a udržování*, ačkoliv se jednalo o provedené technické zhodnocení budovy ve výši 2 408 211 Kč; zároveň nezvýšil ocenění budovy o hodnotu technického zhodnocení, čímž ovlivnil výši odpisů dlouhodobého majetku v letech 2009 až 2011.

ČHMÚ o provedených technických zhodnoceních staveb a samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí v celkové pořizovací ceně 145 160 735 Kč (zůstatková cena k 31. prosinci 2011 činila 116 630 694 Kč) účtoval jako o samostatně pořizovaném dlouhodobém hmotném majetku a nezvýšil ocenění jednotlivého dlouhodobého hmotného majetku o jeho technické zhodnocení, čímž postupoval v rozporu s ustanovením § 55 odst. 3 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

ČHMÚ při vzniku příslušnosti hospodaření ke stavbě vodoměrné stanice a ke dvěma pozemkům a dále při koupi programového vybavení účtoval o nabytí majetku vždy až v následujícím účetním období, čímž postupoval v rozporu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona o účetnictví, neboť neúčtoval do období, se kterým nabytí majetku časově a věcně souviselo. Tímto postupem v rozvaze k 31. prosinci 2009 podhodnotil stav majetku vykázaný na položce *Pozemky* a na položce *Software* celkově o 157 391 Kč, v rozvaze k 31. prosinci 2010 podhodnotil stav vykázaný na položce *Software* o částku 127 032 Kč a v rozvaze k 31. prosinci 2011 podhodnotil stav majetku vykázaný na položce *Stavby* a na položce *Pozemky* celkem o 25 150 Kč. Tento nesprávný postup též ovlivnil výši odpisů dlouhodobého hmotného majetku.

ČHMÚ v letech 2010 a 2011 nepostupoval v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 zákona č. 219/2000 Sb., neboť po dlužnících nepožadoval úroky z prodlení a smluvní sankce v celkové výši 485 901 Kč, které

vznikly na základě uhrazení faktur po lhůtě jejich splatnosti nebo v důsledku prodlení dodavatele při plnění termínu dokončení díla.

ČHMÚ porušil ustanovení § 66 odst. 6 vyhlášky č. 410/2009 Sb., neboť o bezúplatném nabytí budovy v hodnotě 7 381 118 Kč účtoval dne 24. srpna 2011 a odpisování tohoto majetku zahájil až dne 31. srpna 2011, přičemž byl povinen zahájit odpisování dnem, kdy byl doručen katastrálnímu úřadu návrh na vklad do katastru, tj. dnem 7. března 2011. Tento nesprávný postup ovlivnil výši odpisů dlouhodobého hmotného majetku v roce 2011.

5.2 Inventarizace majetku a závazků

Účetnictví ČHMÚ nelze v účetním období roku 2011 považovat za průkazné ve smyslu ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví, neboť ČHMÚ v účetním období 2011 neprovedl inventarizaci v souladu s ustanoveními § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb., když mimo jiné neprokázal provedení inventarizace v roce 2011 u nedokončeného dlouhodobého majetku v celkové pořizovací ceně 79 924 530 Kč.

ČHMÚ nepostupoval v souladu s ustanoveními § 29 a § 30 zákona o účetnictví, neboť při inventarizaci majetku k 31. prosinci 2011 nezjistil, že skutečný stav pozemků je o 13 pozemků s celkovou výměrou 1 680 m² vyšší než stav zachycený v účetnictví. Tím v rozvaze podhodnotil stav majetku vykázaný na položce *Pozemky* o hodnotu těchto pozemků.

ČHMÚ při inventarizaci staveb k 31. prosinci 2011 postupoval v rozporu s ustanovením § 30 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., neboť v inventurních soupisech nebylo možné ve zjištěných případech jednoznačně určit stavby v celkové zůstatkové ceně 62 895 301 Kč.

6. Nakládání s majetkem

ČHMÚ v letech 2010 a 2011 v deseti zjištěných případech prodeje osobních automobilů a technologického zařízení malé vodní elektrárny postupoval v rozporu s ustanovením § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb., neboť nakládal s majetkem o celkové prodejní ceně 831 269 Kč bez předchozího písemného rozhodnutí o jeho nepotřebnosti. V 10 případech neověřil před prodejem zájem jiných organizačních složek státu a nedoložil doklady prokazující, že je ze všech okolností zřejmé, že organizační složky či státní organizace nemohou tento majetek potřebovat a ani veřejný zájem nevyžaduje jeho ponechání ve vlastnictví ČR.

V letech 2010 a 2011 nepodepsal devět smluv o prodeji osobních automobilů ředitel ČHMÚ jako vedoucí organizace, kterému byla vnitřním předpisem ČHMÚ podpisová pravomoc pro smlouvy o převodu vlastnictví výhradně svěřena, ale zaměstnanci, kteří k těmto právním úkonům nebyli ředitelem ČHMÚ písemně pověřeni. V těchto případech postupoval ČHMÚ v rozporu s ustanovením § 7 zákona č. 219/2000 Sb.

ČHMÚ v letech 2010 a 2011 ve třech případech smluv o prodeji majetku v celkové částce 165 000 Kč nezajistil schválení těchto smluv zřizovatelem, který si ve smyslu ustanovení § 22 odst. 6 zákona č. 219/2000 Sb. vyhradil schvalování smluv o převodu vlastnictví movitých věcí v hodnotě 50 tis. Kč a vyšší, přičemž podle ustanovení § 44 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb. je schválení podmínkou platnosti právního úkonu.

7. Odpisování dlouhodobého majetku

ČHMÚ postupoval v rozporu s ustanoveními § 28 odst. 1 a odst. 6 zákona o účetnictví, neboť u nově pořizovaného dlouhodobého majetku zahájil odpisování s časovou prodlevou, a v důsledku toho ve zjištěných případech v účetní knize roku 2010, resp. 2011, zaúčtoval odpisy v částce o 191 257 Kč, resp. o 598 368 Kč, nižší oproti odpisům vyčísleným podle odpisového plánu. Tímto postupem podhodnotil položku *Odpisy dlouhodobého majetku* ve výkazu zisku a ztráty za rok 2010 o částku 191 257 Kč a za rok 2011 o částku 598 368 Kč a o stejné částky nadhodnotil položku *Výsledek hospodaření po zdanění*.

ČHMÚ postupoval v rozporu s ustanoveními § 28 odst. 1 a odst. 6 zákona o účetnictví, neboť účtoval o majetku a odpisoval jej i v době, kdy k němu již neměl příslušnost hospodaření. Tímto postupem ČHMÚ

v účetních knihách za roky 2010 a 2011 zaúčtoval ve zjištěných případech odpisy dlouhodobého majetku v částce o 196 594 Kč vyšší, než příslušelo.

8. Pohledávky

ČHMÚ nepostupoval v souladu s ustanovením § 65 odst. 6 vyhlášky č. 410/2009 Sb., neboť neúčtoval o opravných položkách k pohledávkám po lhůtě jejich splatnosti vykazovaných na účtu *Odběratelé*, které byly k 31. prosinci 2011 po splatnosti 880 až 2 378 dní, a netvořil tak opravné položky v celkové výši 406 005 Kč. ČHMÚ tímto postupem ve výkazu zisku a ztráty podhodnotil náklady vykázané na položce *Tvorba a zúčtování opravných položek* a nadhodnotil položku *Výsledek hospodaření po zdanění*.

ČHMÚ v účetních obdobích 2010 a 2011 postupoval v rozporu s ustanoveními § 3 odst. 1 a § 36 odst. 1 zákona o účetnictví a v rozporu s bodem č. 5.3 ČÚS č. 701¹¹, neboť při prodeji dvou osobních automobilů a malé vodní elektrárny neúčtoval o vzniku pohledávky a zároveň neúčtoval o výnosech z prodeje majetku v celkové výši 428 450 Kč v okamžiku uskutečnění účetního případu, ale až v okamžiku přijetí platby.

9. Jiné zjištěné skutečnosti

ČHMÚ vykázal v účetní závěrce k 31. prosinci 2010 zlepšený výsledek hospodaření po zdanění ve výši 816 947,31 Kč. V účetní závěrce k 31. prosinci 2011 vykázal zlepšený výsledek hospodaření po zdanění ve výši 237 326,60 Kč.

V důsledku chyb zjištěných kontrolou NKÚ došlo:

- v roce 2010 k nadhodnocení nákladů o částku 2 290 802,15 Kč a podhodnocení výnosů o částku 784 323 Kč, čímž byl výsledek hospodaření po zdanění podhodnocen minimálně o částku 3 075 125,15 Kč;
- v roce 2011 k podhodnocení nákladů o částku 519 534,10 Kč a nadhodnocení výnosů o částku 731 745 Kč, čímž byl výsledek hospodaření po zdanění nadhodnocen minimálně o částku 1 251 279,10 Kč.

III. Shrnutí a závěr

Kontrola NKÚ prověřila hospodaření s peněžními prostředky a s majetkem státu, se kterými je ČHMÚ příslušný hospodařit. Kontrola se zaměřila např. na soulad vedení účetnictví se zákonem o účetnictví, rozsah a způsob nakládání s majetkem státu, dodržování povinností souvisejících s financováním akcí v rámci programů reprodukce majetku a na nakládání s pohledávkami. Hodnota kontrolovaného majetku za roky 2010 a 2011 činila celkem 1 742 355 679 Kč a objem kontrolovaných finančních prostředků za roky 2010 a 2011 činil 334 902 525 Kč.

NKÚ zjistil nedostatky v účetnictví, na jejichž základě konstatoval, že účetnictví ČHMÚ nebylo v letech 2009 až 2011 správné a úplné a v roce 2011 navíc nebylo průkazné ve smyslu zákona o účetnictví. Nedostatky byly zjištěny ve vykazování majetku, v jeho evidenci, v účtování o něm i v oblasti inventarizace majetku a závazků.

ČHMÚ provozoval ubytovací služby bez živnostenského oprávnění a tuto jinou činnost vykonával, aniž by ji měl vymezenou ve zřizovací listině, a aniž by ji sledoval odděleně od hlavní činnosti.

Ve zjištěných případech nesprávného způsobu nakládání s majetkem nedodržel ČHMÚ zákon č. 219/2000 Sb.

V důsledku zjištěných nedostatků podhodnotil ČHMÚ v roce 2010 výsledek hospodaření po zdanění o částku 3 075 125,15 Kč a v roce 2011 naopak výsledek hospodaření po zdanění nadhodnotil o částku 1 251 279,10 Kč.